

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/239/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513220105
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Slovinská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7513220105.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudkýň JUDr. Zuzany Matyiovej a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcov 1. L. E., nar. XX.X.XXXX, bývajúceho trvale v U. V. č. XXX/XX a 2. STEEL SLOVAKIA a.s. v konkurze, so sídlom v Košiciach - Šaci, Učňovská 10, IČO: 36 206 171, správca konkurznej podstaty: Bankruptcy&Recovery Service, k.s., so sídlom kancelárie Spišská Nová Ves, Radlinského 20, proti žalovanému B. I. L., bývajúcemu v E., L. H. XXX/X, zast. JUDr. Jozefom Chudom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Cyrila a Metoda č. 3, o neplatnosť ustanovení zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie č. k. 14C/208/2016-146 zo dňa 23.11.2017 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okrem časti platnosti zmluvy o pôžičke zo dňa 15.1.2010 týkajúcej sa úrokov z omeškania.

M e n í rozsudok ohľadne platnosti zmluvy o pôžičke v časti úrokov z omeškania tak, že zmluva o pôžičke uzavretá medzi žalobcom v 2. rade a žalovaným dňa 15.1.2010 je v časti úrokov z omeškania 0,04 % denne z dlžnej sumy neplatná.

Žalovanému priznáva proti žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 1/3-iny.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice - okolie ako súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že zmluva o pôžičke uzavretá medzi žalobcom v 2. rade a žalovaným zo dňa 15.1.2013 je v článku I v texte ...s dohodnutou úrokovou sadzbou 12 % p.a., a v texte ... „zmluvné strany si zároveň dohodli úrok z omeškania vo výške 0,04 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania“ neplatná.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie poukázal na to, že uznesením č. k. 15C/473/2013 zo dňa 18.10.2013 Okresný súd Košice - okolie vydal predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému nakladať s právami záložného veriteľa k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX, v kat. úz. H. B. a nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX v kat.úz. W., a to najmä začať a uskutočniť výkon záložného práva, navrhnuť vykonanie dražby alebo odpredať uvedený záloh, a to priamo alebo prostredníctvom tretích osôb až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Týmto rozhodnutím tiež súd prikázal spoločnosti Profesionálna dražobná spoločnosť, s. r. o., Masarykova 21, Košice, zdržať sa konania smerujúceho k dražbe a predaju uvedených založených nehnuteľností až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Žalobcovia dôvodili, že žalobca v 2. rade uzavrel so žalovaným 15.1.2010 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej sa žalovaný ako veriteľ zaviazal poskytnúť žalobcovi v 2. rade pôžičku vo výške 1.000.000 € na dobu do 15.11.2011 a na zabezpečenie splatenia tohto záväzku uzavrel žalobca v 2. rade so žalovaným aj záložnú zmluvu toho istého dňa, kde okrem iného zriadil k uvedeným nehnuteľnostiam, ktoré patria žalobcovi v 1. rade záložné právo, výkon ktorého teraz žalovaný prostredníctvom spoločnosti Profesionálna dražobná spoločnosť, s.r.o., Košice realizuje. Žalobcovia tvrdili, že zmluvu o pôžičke žalobca v 2. rade nijakým spôsobom pri jej uzatváraní nemohol ovplyvniť,

a nachádza sa v nej celý rad ustanovení, ktoré odporujú zákonu alebo ho obchádzajú a sú aj v rozpore s dobrými mravmi, čím je zmluva o pôžičke v jej časti o dojednaní úrokovej sadzby 12 % ročne za používanie peňažnej istiny a úroku z omeškania vo výške 0,04 % denne z dlžnej sumy neplatná v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka a keďže tento úkon nebol urobený slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, je neplatný aj podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Táto zmluva okrem iného tiež obsahuje ustanovenia, ktoré nezabezpečujú rovnosť a vyváženosť vzťahov účastníkov zmluvy a spravodlivého usporiadania príslušného zmluvného vzťahu. Žalobca v 1. rade je záložcom nehnuteľností pohľadávky žalovaného ako záložného veriteľa, pričom na zabezpečenie pohľadávky žalovaného zriadil aj žalovaný v 2. rade záložné právo na ďalšie ešte nedražené nehnuteľnosti. Žalovaným vymáhané úroky z omeškania dohodnuté v zmluve o pôžičke sú nezákonné, lebo sa domáha úrokov z omeškania po prepočte 14,6 % ročne a zákonná miera je len 9,25 % ročne a skutočne zákonné úroky z omeškania tak predstavujú k 15.4.2013 118.750 €. Preto sa žalovaný domáha od žalobcov bez právneho dôvodu úrokov vyšších o 118.998,38 €. Žalovaným vymáhaná pohľadávka nie je po práve a nepredstavuje reálny dlh žalobcu v 2. rade voči žalovanému.

3. Súd ďalej konštatoval, že písomným podaním zo dňa 25.11.2013 žalobca rozšíril svoju žalobu o neplatnosť záložných zmlúv zo dňa 15.1.2010 a zo dňa 18.1.2010 a žiadal, aby súd zároveň okrem neplatnosti zmluvy o pôžičke vyslovil, že tieto záložné zmluvy sú neplatné. Ďalším podaním žalobcovia upresnili žalobný návrh tak, že žiadali určiť, že zmluva o pôžičke zo dňa 15.1.2010 je neplatná, v časti ktorou boli zmluvné strany si dohodli úrok z omeškania vo výške 0,04 % denne z dlžnej sumy a taktiež s dohodnutou úrokovou sadzbou 12 % a zároveň, že záložná zmluva uzavretá medzi žalobcom v 1. rade a žalovaným zo dňa 15.1.2010 je neplatná a že záložné právo k nehnuteľnostiam žalobcu v 1. rade zapísaných na LV č. XXX k. ú. H. B. a LV č. XXXX k. ú. W. bolo zriadené v prospech žalovaného jednou a tou istou záložnou zmluvou zo dňa 15.1.2010, čím došlo pri písaní plnomocenstva k omylu, že sa jedná o ďalšiu záložnú zmluvu.

4. Žalovaný podal písomné vyjadrenie k žalobe a k upresnenému petitu žaloby, s tým, že s tvrdením žalobcov nestotožňuje. Poukázal na to, že dňa 15.1.2010 ako veriteľ uzatvoril so žalobcom v 2. rade ako dlžníkom zmluvu o pôžičke peňažných prostriedkov v znení jej Dodatku zo dňa 22.1.2010, Dodatku č. 2 zo dňa 17.12.2003, Dodatku č. 3 zo dňa 13.9.2011, na základe ktorej požičal žalobcovi v 2. rade peňažnú pôžičku 1.140.000 € s dohodnutým úrokom ako aj s úrokom z omeškania. Za účelom zabezpečenia svojej pohľadávky žalovaný ako záložný veriteľ uzatvoril so žalobcom v 1. rade ako záložcom dňa 15.1.2010 záložnú zmluvu k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX., k. ú. W. a k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX k. ú. H. B.. V zmysle tejto záložnej zmluvy sa účastníci zmluvy na návrh žalobcu v 1. rade pred notárkou dohodli a určili hodnotu predmetných nehnuteľností a preto neobstoja tvrdenia žalobcov o tom, že znalecké posudky súdneho znalca Miroslava Tokára vyhotovené pre účely dražby sú neobjektívne, nepravdivé a podhodnotené. Poukázal aj na to, že uvedenú námietku žalovaného o výške dohodou určenej hodnoty predmetných nehnuteľností na sumu 723.627,43 € uznal ako oprávnenú aj odvolací súd v zmysle odôvodnenia jeho uznesenia sp. zn. 5Co/236/2013 a 3Co/647/2014 o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežných opatrení. Žalovaný tiež uviedol, že nezaplatená istina pôžičky vo výške 1.140.000 € bez príslušenstva v skutočnosti prevyšuje aj hodnotu nehnuteľností určených znaleckými posudkami, ktorými argumentujú žalobcovia v súhrnnej výške 1.091.506 €. V zmluve sa dohodli žalobca v 2. rade ako dlžník so žalovaným ako veriteľom na výške úrokov z pôžičky a tiež na výške úroku z omeškania. Žalobca v 2. rade so svoje povinnosti na vrátenie pôžičky plnil len čiastočne a to tak, že zaplatil žalovanému dohodnutý úrok z pôžičky za určité obdobie. Nerozumie preto z akého dôvodu teraz žalobcovia neuznávajú dohodnutý úrok a spochybňujú jeho výšku. Žalobca v 1. rade ako majoritný akcionár a člen dozornej rady žalobcu v 2. rade a ako účastník viacerých právnych úkonov súvisiacich s predmetnou zmluvou o pôžičke peňažných prostriedkov mal vedomosť o všetkých dohodách v súvislosti s touto zmluvou. Dokonca na účel zabezpečenia pohľadávky žalovaného uzatvoril so žalovaným dohodu o ručení a podpísal aj exekučný titul - notársku zápisnicu. Podľa žalovaného je výška z pôžičky a úrokov z omeškania primeraná, lebo zohľadňuje všetky okolnosti, za ktorých bola dojednaná ale aj s prihliadnutím na osoby veriteľa a dlžníka. Preto nemožno v žiadnom prípade hovoriť o rozpore s dobrými mravmi, pretože RPMN pri úveroch v bankách je vyšší ako dohodnutý úrok vo výške 12 % medzi účastníkmi zmluvy o pôžičke a to vzhľadom na ďalšie poplatky, ktoré si banky účtujú. Tiež vzhľadom na dohodnuté podmienky zmluvy o pôžičke, ktorá je predmetom tohto sporu ťažko je táto zmluva porovnateľná s bankovými úvermi a úrokovými sadzbami, za ktoré banky v rozhodnom období úver poskytovali. Poskytnutú pôžičku zo strany žalovaného v prospech žalobcu v 2. rade nemožno považovať za štandardný bankový úrok,

ktorý poskytujú banky pre prosperujúce podnikateľské subjekty, pretože riziko bolo priveľké a preto aj bola pohľadávka zabezpečená záložnou zmluvou a ručením osobným majetkom žalobcu v 1. rade, ktorý bol zároveň jediným akcionárom žalobcu v 2. rade. Žalovaný poukázal, že považuje za podvodné konanie žalobcov, keď dosiahli uvoľnenie finančných prostriedkov 1.000.000 € z notárskej úschovy a žalobca v 2. rade získal tak finančné prostriedky podvodom. Nehnuteľnosti žalobcu v 2. rade - Steel Slovakia, a.s. založené v prospech žalovaného ako záložného veriteľa sú pre účely vymáhania dlžoby od dlžníka nepoužiteľné, lebo ani Tatra banka ako záložný veriteľ tých istých nehnuteľností nemôže byť z výťažku predaja nehnuteľností uspokojená pre oveľa vyššiu hodnotu nesplateného úveru. Argumentácia žalobcov, že nehnuteľnosti dlžníka, t. j. žalobcu v 2. rade doteraz neboli dražené v tomto kontexte neobstojí. Na majetok žalobcu v 2. rade bol dňa 15.4.2014 vyhlásený konkurz a žalovaný bol ako jeden z veľkých veriteľov žalobcu v 2. rade zvolený na schôdzi veriteľov za člena veriteľského výboru. Žalovaný je v takomto prípade odkázaný získať aspoň časť finančných prostriedkov poskytnutej pôžičky od ručiteľa - žalobcu v 1. rade, a to predajom jeho majetku. Návrh žalobcov o určenie neplatnosti pôžičky, t. j. zmluvy o pôžičke vníma žalovaný ako účelovú prekážku pri uspokojovaní svojej pohľadávky pokračovaním v dobrovoľných dražbách. Čo sa týka úrokov z pôžičky, tie predstavujú odplatu za užívanie požičanej istiny a je treba ich odlišovať od úrokov z omeškania, na ktoré má veriteľ zákonný nárok, pokiaľ sa dlžník do omeškania dostal a predstavujú sankciu za porušenie povinnosti dlžníka vrátiť dlh riadne a včas. Ak žalobcovia namietajú výšku dohodnutého úroku z omeškania, žalovaný má za to, že proti žalobcom si nikdy neuplatňoval súčasne zmluvné úroky ako aj úroky z omeškania. Výška dlhu žalobcov k 15.4.2003 pri zohľadnení len dohodnutého úroku z pôžičky by predstavovala celkovú sumu 1.445.725,75 €, pri realizácii dobrovoľnej dražby sa počíta s trovami zastúpenia a inými nákladmi ako aj odmenou dražobnej spoločnosti, preto tvrdenia žalobcov o uplatnení a domáhaní sa čiastky 118.998,38 € bez právneho dôvodu je účelové a nesprávne.

5. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie, vec právne posúdil podľa ust. § 39, § 37, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale aj podľa § 657, § 658 ods. 1, § 558 Občianskeho zákonníka a poukazom na ust. § 137c O.s.p. V súvislosti s tým, že dňom 1.6.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 CSP s poukazom na § 470 ods. 1, 2 CSP mal za to, že žaloba žalobcu je prípustná.

6. Predmetom konania je určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke uzavretej medzi žalobcom v 2. rade a žalovaným v časti týkajúcej sa úrokovej sadzby vo výške 12% ročne, ale aj dojednanie úroku z omeškania vo výške 0,04% denne, určenie neplatnosti záložnej zmluvy z 15.1.2010, uzavretej medzi žalobcom v 1. rade a žalovaným, ktorou bolo zriadené záložné právo na nehnuteľnosti žalobcu v 1. rade zapísaných na LV č. XXX kat. úz. H. B. a na LV č. XXXX kat. úz. W. v prospech žalovaného. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázať, že žalovaný ako veriteľ požičal žalobcovi v 2. rade ako dlžníkovi na základe zmluvy o pôžičke v znení jej dodatkov 1.140.000 € s dohodnutým úrokom z pôžičky a úrokom z omeškania a na zabezpečenie pohľadávky uzatvoril so žalobcom v 1. rade ako záložcom záložnú zmluvu, predmetom ktorej boli vyššie uvedené nehnuteľnosti. V súvislosti s namietaným podhodnotením nehnuteľnosti poukázal súd prvej inštancie na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 647/2014. V konaní bolo preukázané, že pôžička bola poskytnutá a žalobca v 1. rade ako dlžník si svoje povinnosti zo zmluvy plnil len čiastočne a to tak, že zaplatil žalovanému dohodnutý úrok z pôžičky za obdobie roka 2010, a preto vyslovil súd počudovanie, z akého dôvodu teda žalobcovia spochybňujú výšku úroku z pôžičky. Aj žalobca v 1. rade ako majoritný akcionár a člen dozornej rady žalobcu v 2. rade mal o týchto úrokoch vedomosť, súhlasil s výškou dohodnutých úrokov i úrokov z omeškania a dokonca za účelom zabezpečenia pohľadávky žalovaného uzavrel so žalovaným dohodu o ručení zo dňa 15.1.2010 a podpísal aj exekučný titul, t.j. notársku zápisnicu. Ustanovenia zmluvy ničím žalobca v 1. rade nemodifikoval. Dohodnutá výška úrokov z omeškania zohľadňuje i celkové okolnosti poskytnutej pôžičky, je primeraná aj vo vzťahu a v porovnaní s bankovými úvermi, pričom však túto pôžičku nie je možné považovať za štandardný bankový úver. Súd prvej inštancie nezistil žiadne okolnosti, ani neboli žalobcami v 1. a 2. rade ani právny zástupcom žiadnym spôsobom preukázané a zostali len v rovine nepodložených tvrdení. V zmysle § 517 Občianskeho zákonníka má žalovaný nárok aj na zákonný úrok z omeškania a to popri zmluvnom úroku z pôžičky. Súd poukázal aj na to, že úroky tvoria iba časť pohľadávky žalovaného, ale už samotná istina je zjavne dosť vysoká, pričom žalobcovia ani tento dlh nesplátili. Žalobcovia pokiaľ poukazovali na to, že žalovaný nie je vedený v registri veriteľov podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, toto tvrdenie žalobcov je nesprávne, pretože na žalovaného ako na veriteľa zo zmluvy o pôžičke sa nevzťahuje Zákon o spotrebiteľských úveroch, s ktorou skutočnosťou sa vysporiadal i Krajský súd v Košiciach v uznesení sp.zn. 3 Co 647/2014, ktorým bol zamietnutý návrh žalobcov na vydanie predbežného opatrenia. Z uvedeného dôvodu súd

preto žalobu v celom rozsahu zamietol a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania proti neúspešným žalobcom vo výške 100%.

7. Žalobca v 1. rade proti rozsudku podal odvolanie v zákonnej lehote z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, g/ a h/ CSP. Namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, čím znemožnil súd žalujúcej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, procesne v konaní nerozhodol o zmene žaloby a jeho rozhodnutie je založené na nesprávnych skutkových zisteniach, na nesprávnej aplikácii predpisov hmotného a procesného práva, čo malo za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia. Napriek skutočnosti, že žalobca v 1. rade ešte podaním zo dňa 22.11.2017 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní dňa 23.11.2017 zo zdravotných dôvodov, ktoré predvídať nemohol, súd prvej inštancie neakceptoval ospravedlnenie a rozhodol na pojednávaní, kde chcel byť žalobca vypočutý a podať svoje vyjadrenie k tvrdeniam protistrany. Právny zástupca žalobcu v 1. rade sa mal zúčastniť v rovnakom čase naliehavejšieho úkonu, kolidujúceho s pojednávaním a nevedel zabezpečiť svojim klientom iné právne zastúpenie. Postupom súdu mu tak bola odňatá možnosť konať pred súdom a znemožnilo sa mu uskutočňovať ako strane sporu jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca v 2. rade po jeho vstupe do konkurzu zo zákona už nie je zastúpený právnym zástupcom žalobcu v 1. rade, aj napriek tomu je v rozsudku - jeho písomnom vyhotovení naďalej uvádzaný ako zástupca. Odôvodnenie napadnutého rozsudku v súvislosti so skutkovými zisteniami súdu ohľadne okolností, za akých došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy, ako aj okolnosti splácania dlhu vychádzajú takmer výlučne z účelových tvrdení žalovaného a z nepravdivých tvrdení o údajnom podvodnom konaní žalobcov, ktoré práve žalobca v 1. rade mienil osobne na súde poprieť. Opätovne poukazoval na znalecký posudok Ing. Ivana Lakomého č. 33/2010 zo dňa 15.3.2010 a na hodnotu týchto nehnuteľností a žalobca v 1. rade je toho názoru, že znaleckými posudkami Ing. Miroslava Tokára boli ohodnotené nehnuteľnosti neobjektívne na nižšiu sumu, čo predstavuje len 66% všeobecnej hodnoty dražených nehnuteľností. Poukázal na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 3 ods. 1 vl. nar. č. 87/1995 Z.z. a na zákonný úrok z omeškania, ktorý je striktné stanovený a súd prvej inštancie sa týmto nezaoberal. Žalobca ako účastník občianskoprávneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke a nie úvere, ako to uviedol súd prvej inštancie, sa výkonom záložného práva na dražbe domáha úrokov z omeškania nezákonných (14,6% ročne, pričom zákonná miera je len 9,25% ročne), a preto poukázal súdu prvej inštancie na skutočnosť, že RPMN v bankách bola v rozmedzí od 8% do 16% ročne neobstojí a nie je ničím preukázaný. Tiež súd prvej inštancie sa nevyssporiadal s tým, že podľa zistení žalobcov žalovaný nebol vedený v registri veriteľov a podveriteľov iných veriteľov podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Preto mu nemôžu prináležať akékoľvek zmluvné úroky. V zmluve o pôžičke zo dňa 15.1.2010, ktorú uzavrel žalobca v 2. rade a žalovaný, pričom žalobca v 1. rade je ručiteľom, je celý rad ustanovení, ktoré sú v rozpore so zákonom alebo ho obchádzajú a sú v rozpore s dobrými mravmi, čo má za následok, že v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka je dojednanie o úrokoch z pôžičky a úrokoch z omeškania neplatné. Žalobca v 1. rade ako odvolateľ navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobe v plnom rozsahu vyhovel, priznal mu náhradu všetkých trov konania, prípadne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie a nové rozhodnutie.

8. K odvolaniu žalobcu v 1. rade sa vyjadril písomne žalovaný a uviedol, že s názormi žalobcu sa nemôže stotožniť. Podľa neho súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keď žalobu zamietol a rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil, správne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Vzhľadom na opakované neúčasti žalobcu v 1. rade a jeho právneho zástupcu na nariadenom pojednávaní súd prvej inštancie v súlade s ust. § 184 ods. 2 CSP rozhodol, že na ďalšie návrhy o odročenie pojednávania nebude prihliadať. Preto nemohlo dôjsť k nezákonnému procesnému postupu súdu, ktoré by porušili práva žalobcu v 1. rade na spravodlivý proces. Žalovaný sa ešte vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 17.9.2015 podrobne vyjadril k žalobe, pričom žalobca v 1. rade žiadnym spôsobom na toto vyjadrenie nereagoval, od podania žaloby uplynuli pritom viac ako 4 roky, a preto bol nedostatok času a priestoru, aby stanovisko žalovaného mohol vyvrátiť. L. E. bol v čase uzatvárania zmluvy o pôžičke a dohody o ručení jediný akcionár spoločnosti, člen dozornej rady so svojou manželkou R., prakticky rozhodoval o všetkých podstatných náležitostiach a bol osobne prítomný pri všetkých právnych úkonoch, čo je uvedené aj v notárskych zápisniciach. Žalovaný si nikdy neuplatňoval dohodnutý úrok 12% a úrok z omeškania, pričom podľa uzatvorenej zmluvy o pôžičke má na to nárok až do zaplatenia dlhu. Podľa žalovaného od samého počiatku rokovaní o zmluve o pôžičke žalobca v 1. rade vedel, že jeho akciová spoločnosť nebude schopná záväzok splatiť, pretože už v roku 2009 mala spoločnosť žalovaného v 2.

rade nesplatený záväzok v Tatra Banke vo výške 4.365.741,49 €. V súvislosti s namietanou hodnotou nehnuteľnosti v znaleckom posudku znalca M. Tokára z roku 2012, ktorý bol vypracovaný na účely dražby žalovaný uviedol, že vyššia hodnota nehnuteľností určená znalcom Ing. Ivanom Lakomým v znaleckom posudku, ktorý bol vypracovaný dva mesiace po uzavretí zmluvy o pôžičky a ktorou argumentuje žalobca, bola pravdepodobne ovplyvnená osobitnými požiadavkami zadávateľa a jeho zámermi získať ďalšiu pôžičku od žalovaného, kým sa neprevalí jeho obrovská zadlženosť a neschopnosť splácať akékoľvek podlžnosti. Správne uviedol súd prvej inštancie, že úroky predstavujú iba časť pohľadávky žalovaného, ale už samotná istina je zjavne dosť vysoká, pričom doposiaľ nebola žalovanému ani sčasti žalobcami uhradená. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

9. Po predložení spisu súdu prvej inštancie odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní žalobca v 1. rade zaslal podanie zo dňa 5.3.2020, kde naďalej tvrdil, že zmluva o pôžičke je absolútne neplatným právnym úkonom a neplatným právnym úkonom je aj záložná zmluva k predmetným nehnuteľnostiam z dôvodu, že peniaze boli odovzdané až 7 dní po podpise zmluvy o pôžičke dňa 15.1.2010 a po podpise záložnej zmluvy, a to inému právnemu subjektu a nie dlžníkovi zo zmluvy o pôžičke, teda v čase podpisu tejto zmluvy neexistoval žiaden záväzok a nebolo ani možné žiadny vedľajší záväzok pre neexistenciu hlavného záväzku zo zmluvy o pôžičke nepodpísanej žalobcom v 1. rade platne urobiť. Záložná zmluva žalobcu v 1. rade z 15.1.2010 vznikla v čase, keď žiadna pohľadávka neexistovala voči žalobcovi v 2. rade a neexistuje ani doteraz. Žalobca v podaní z 2.3.2010 zaslanom odvolaciemu súdu predložil s poukazom na ust. § 366 CSP v inom konaní a z roku 2020 zadovážený poukaz notára JUDr. Alexandry Jančoškovej zo dňa 22.1.2010 na vyplatenie istiny 1.000.000 € z notárskej úschovy príjemcovi Steel Slovakia a.s. na účet a príkaz na úhradu sumy 1.000.000 € na účet VÚB, pobočka Strážske, tieto prostriedky boli uhradené, nie však dlžníkovi, ale spoločnosti Steel Slovakia Košice, s.r.o.. Na preukázanie tejto skutočnosti predložil odvolaciemu súdu výpis z VÚB. Vzhľadom k tomu zmenil odvolací návrh tak, že žiadal, aby odvolací súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel a priznal žalobcovi v 1. rade náhradu všetkých trov konania.

10. Žalobca v 2. rade - správca konkurznej podstaty úpadcu ostal nečinný.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas oprávnenou osobou bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP preskúmal napadnutý rozsudok aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a vo veci rozhodol. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 12. 3. 2020, pričom verejné vyhlásenie bolo v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP riadne oznámené.

12. Odvolateľ použil odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, g/, h/ CSP. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o taký procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Vo všeobecnosti ide o taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti pred súdom konať dochádza tiež vtedy, keď súd nedostatočne odôvodní svoje rozhodnutie, t.j. že dôvody rozhodnutia nespĺňajú požiadavky kladené ustanovením § 220 ods. 2,3 CSP. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť súdu a pod.). Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g/ CSP je nové doplnené ustanovenie (oproti Občianskemu súdnemu poriadku) v dôsledku nových inštitútov - prostriedky procesného útoku a procesnej obrany (§ 149 a nasl. CSP). Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní

použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, ak sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je v praxi vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

13. V prejednávanej veci odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody sú čiastočne naplnené a rozsudok súdu prvej inštancie v časti posúdenia platnosti zmluvy o pôžičke ohľadne úrokov z omeškania vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, čo má za následok jeho vecnú nesprávnosť. Podľa 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti zmenil, pretože hoci súd prvej inštancie použil správnu právnu normu, nesprávne ju aplikoval na daný skutkový stav veci v tejto časti sporu.

14. V ostatnej časti je zamietavý výrok rozsudku súdu prvej inštancie vecne správny, odvolacie námietky odvolateľa boli v prevažnej väčšine už predmetom posudzovania súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi vysporiadal pri rozhodovaní vo veci samej a ani ďalšie skutočnosti uvedené v odvolaní neumožňujú odvolaciemu súdu prijať iné závery, preto odvolací súd rozsudok okrem časti týkajúcej sa úrokov z omeškania ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP. 12.

15. Ak odvolateľ v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie procesne nerozhodol o zmene žaloby žalobcov, tak toto tvrdenie nie je pravdivé, pretože na č.l. 132 súdneho spisu ako súčasť zápisnice o pojednávaní zo dňa 2.6.2017 sa nachádza uznesenie, ktorým súd pripustil zmenu žaloby v znení, ktorú predniesol právny zástupca žalobcov. Zároveň konštatoval, že vzhľadom na prítomnosť strán sporu nebolo potrebné uznesenie doručovať.

16. Ďalšou námietkou odvolateľa bolo tvrdenie, že postupom súdu (keď neakceptoval jeho žiadosť o odročenie pojednávania nariadeného na deň 23.11.2017) mu tak bola odňatá možnosť konať pred súdom a znemožnilo sa mu uskutočňovať ako strane sporu jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že pojednávanie dňa 2.6.2017 sa konalo len za prítomnosti právneho zástupcu žalobcu v 1. rade, pretože svoju neúčasť zo zdravotných dôvodov ospravedlnil. Súd prvej inštancie odročil pojednávanie nariadené na 7.9.2017 a vyhovel tak žiadosti o odročenie pojednávania zo strany žalobcu v 1. rade pre zdravotné dôvody. Aj na nariadené pojednávanie na deň 23.11.2017 sa žalobca v 1. rade e-mailom zo dňa 22.11.2017 ospravedlnil prostredníctvom svojho advokáta zo zdravotných dôvodov a zároveň sa ospravedlňoval aj advokát pre kolíziu pojednávania. Súd prvej inštancie už neakceptoval žiadosť o odročenie pojednávania, čo v zápisnici o pojednávaní zo dňa 23.11.2017 aj zdôvodnil. Odvolací súd konštatuje, že namietaným postupom súdu prvej inštancie nebolo porušené právo žalobcu v I. rade na spravodlivý proces, pretože mal možnosť sa vo veci, ktorá sa na súde viedla dlhodobo vyjadrovať, a to aj písomne, použiť včas prostriedky procesného útoku ale aj možnosť argumentovať na prípadnú procesnú obranu žalovaného. Čo sa týka žiadosti advokáta žalobcu v 1. rade o odročenie pojednávania 23.11.2017, jednoznačne nebola predložená včas a nebola podložená dôkazmi.

17. Dôvody odvolania žalobcu v 1. rade a dôkazy predložené v podaní zo dňa 5.3.2020 odvolací súd už neprihliadal, keďže nešlo o novoty podľa § 366 CSP, nebol predložený dôkaz, že ich bez svojej viny nemohol použiť v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. Okrem úrokov z omeškania súd prvej inštancie skutočne vecne správne rozhodol, keď posúdil predmetnú zmluvu o pôžičke ako platnú a ako platnú aj záložnú zmluvu, pretože argumenty o hodnote nehnuteľností v kontexte dražby v tomto spore nemajú právnu relevanciu. Aj odvolací súd zdôrazňuje, že predmetná zmluva o pôžičke a súvisiaca záložná zmluva nie je zmluvou spotrebiteľskou, na ktoré by bolo nutné aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (pôžičku poskytla fyzická osoba osobe právnickej a spravovala sa ustanoveniami Občianskeho zákonníka, čo si strany výslovne aj dohodli.

18. V súvislosti s posúdením platnosti časti zmluvy o pôžičke týkajúcej sa úrokov z omeškania je odvolanie žalobcu v 1. rade dôvodné. Napriek citácii ustanovenia § 517 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie nesprávne posúdil zákonnosť dohodnutých úrokov z omeškania.

19. Podľa § 3 ods. 1 vl. nar.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy ale i k 1. dňu po splatnosti pôžičky (15.1.2011) výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Základná úroková sadzba ECB bola v tom čase 1,75, úrok z omeškania dohodnutý nad 9,25% ročne sa prieči zákonnému úroku, preto je v tejto časti zmluva neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka, ide o absolútnu neplatnosť. Odvolací súd pripomína, že žaloba bola podaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, žaloba o neplatnosť zmluvy bola prípustná (§80 písm. c/) a nalievavosť právneho záujmu bola daná v súvislosti s dražbou.

20. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti zmluvy o úroku z omeškania a v tejto časti určil neplatnosť zmluvy o pôžičke.

21. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1,2 CSP v spojení s § 255 ods. 1,2 CSP. Žalobcovia sa domáhali neplatnosti dojednaní zmluvy o pôžičke o zmluvných úrokoch a úrokov z omeškania a neplatnosti záložnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným a žalobcom v 1. rade. Žalobcovia boli úspešní len v jednej časti týkajúcej sa úrokov z omeškania, čo predstavuje 1/3-inu uplatneného nároku, žalovaný úspešný v 2/3-inách), konečný úspech žalobcu je teda 1/3 (2/3 mínus 1/3). Odvolací súd preto zmenil súvisiaci výrok rozsudku o trovách konania a priznal žalovanému náhradu trov celého konania v rozsahu 1/3.

22. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).